

REPUBLIKA HRVATSKA

Savjet za nacionalne manjine
10000 ZAGREB, Mesnička 23

Zapisnik – 104. sjednice Savjeta za nacionalne manjine održana 23. studenoga 2023. godine

Vrijeme: od 10:30 do 12:10 sati

Mjesto: Vlada Republike Hrvatske, Trg svetog Marka 2, Zagreb, dvorana 121/I

Prisutni: Tibor Varga, predsjednik Savjeta

Vladimir Ham, potpredsjednik Savjeta

Milan Vukelić, potpredsjednik Savjeta

članovi/ice Savjeta: saborski zastupnici Furio Radin, Robert Jankovics, Vladimir Bilek, Veljko Kajtazi, Ermina Lekaj Prljaskaj, Dragana Jeckov i Boris Milošević, Branka Baksa, Darko Šonc, Zvonko Kostelnik, Zorica Velinovska, Bruno Beljak, Danilo Ivezic, Marija Meleško i Zoran Ferber.

ostali prisutni: Nemanja Relić, ovlašten za obavljanje poslova predstojnika Ureda potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske za društvene djelatnosti i ljudska prava, Irena Kregar Šegota, načelnica Sektora za razvoj kulture i umjetnosti, Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, Robert Šveb, Glavni ravnatelj HRT-a, Renato Kunić, pomoćnik Glavnog ravnatelja HRT-a, Rahela Štefanović, glavna urednica programa HTV 1, HTV 2, HTV 3, HTV 4 i Međunarodnog televizijskog programskog Kanala, Danijela Draštata, urednica emisije "Prizma", Aleksandra Erak, urednica redakcije unutarnja politika i društvo IMS Hrvatskog radija, Krsto Babić, novinar dnevnog lista „La Voce del popolo“, Nenad Jovanović, novinar lista „Novosti“, Elizabeta Petrovska, zamjenica glavne urednice i dopisnice glasila "Makedonski glas", Slavica Šarović, novinarka Portala za nacionalne manjine i ostali predstavnici medija.

Odsutni: ispričani članovi/ice Savjeta:
saborski zastupnik Milorad Pupovac i Ishak Hodžić

Dnevni red

Dnevni red 104. sjednice Savjeta za nacionalne manjine:

usvajanje Prijedloga zapisnika 103. sjednice

- Izvješće Hrvatske radiotelevizije o proizvedenim, suproizvedenim i objavljenim programima namijenjenim informiranju pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj u 2022. godini
- Prijedlog odluke o imenovanju Komisije za otvaranje prijava prijedloga programa pristiglih na Javni poziv za 2024. godinu
- Prijedlog odluke o imenovanju Povjerenstva za raspodjelu sredstava udrugama i ustanovama nacionalnih manjina za 2024. godinu

4. Zamolbe udruga i ustanova nacionalnih manjina
5. Prijedlog programa rada Savjeta za nacionalne manjine za 2024. godinu
6. Razno

Predsjednik Savjeta za nacionalne manjine otvorio je 104. sjednicu Savjeta za nacionalne manjine (u dalnjem tekstu: Savjet).

Pozdravio je sve prisutne posebno predstavnike Hrvatske radiotelevizije (u dalnjem tekstu: HRT).

Uvodno je izložio postignute rezultate Savjeta usko vezane uz temu *Rad vijeća i predstavnika nacionalnih manjina* s dnevnog reda 103. sjednice održane 14. rujna 2023. godine. Na izborima za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina 2023. godine, održanim 7. svibnja 2023. godine izabrano je 339 vijeća i 105 predstavnika nacionalnih manjina. Ministarstvo uprave i pravosuđa izvjestilo je Stručnu službu Savjeta kako je s danom 20. listopada 2023. godine u Registar vijeća, koordinacija vijeća i predstavnika izvršen upis 84 od 86 zahtjeva za upis novoizabralih predstavnika, dok su 2 zahtjeva u postupku rješavanja.

Nadalje, od 266 zahtjeva za upis novoizabralih vijeća izvršen je upis njih 226 što znači da je 85% pristiglih zahtjeva za upis riješeno. U rješavanju je zahtjev za upis jedne (1) koordinacije vijeća i predstavnika. Glede obveze isplate troška izborne promidžbe udrugama-predlagateljima kandidata ministarstvo je izvjestilo da su dopis radi očitovanja uputili prema prema 283 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Očitovalo se 248 jedinica od kojih su 183 jedinice isplatile trošak, 19 jedinica nije izvršilo isplatu, dok je 46 jedinica obavijestilo ministarstvo kako na njihovom području nije bilo kandidatura i 35 jedinica nije dostavilo odgovor.

Ministarstvo je u Pravilnik o naknadi troškova i nagradi za rad članovima vijeća i predstavnicima nacionalnih manjina unijelo sljedeće izmjene:

- predsjednik vijeća, zamjenik predsjednika i članovi vijeća te predstavnik ostvaruju pravo na mjesecnu nagradu najviše do visine od 75% iznosa sredstava određenog za mjesecne naknade člana predstavničkog tijela te jedinice, za razliku od Pravilnika iz 2006. godine kada su imali pravo najviše do 50%.
- iznos mjesecne nagrade predsjedniku, zamjeniku predsjednika i ostalim članovima određuje vijeće odlukom.

Ministarstvo je Prijedlog Pravilnika 10. studenoga 2023. godine uputilo u postupak e-savjetovanja i stupit će na snagu najkasnije početkom iduće godine.

Predsjednik Savjeta zahvalio se svima a posebno saborskim zastupnicima na angažmanu zahvaljujući kojem su predmetna pitanja riješena u vrlo kratkom roku. Ujedno je naglasio kako su za kulturnu autonomiju i programe u 2023. godini raspoređena sredstva u ukupnom iznosu od 7.764,846 EUR, a za 2024. godinu planirana su sredstva u ukupnom iznosu od 9.706,057 EUR. Znači sredstva su povećana za 1.941,211 EUR odnosno za 25 % što smatra izuzetnim postignućem.

Posebno se zahvalio saborskim zastupnicima i Vladi Republike Hrvatske na podršci nacionalnim manjinama putem sredstava osiguranih u Državnom proračunu koja su u usporedbi s prethodnim razdobljima dosad najizdašnija.

Nakon uvodnog obraćanja na samom početku sjednice, po utvrđivanju kvoruma, predsjednik Savjeta pozvao je prisutne članove Savjeta na usvajanje Prijedloga zapisnika 103. sjednice te usvajanje predloženog dnevnog reda 104. sjednice. S obzirom na to da nije bilo primjedbi niti prijedloga za izmjenu i/ili dopunu jednoglasno je prihvaćen Zapisnik 103. sjednice Savjeta kao i prijedlog dnevnog reda 104. sjednice.

Ad 1.)

U okviru prve točke dnevnog reda *Izvješće Hrvatske radiotelevizije o proizvedenim, suproizvedenim i objavljenim programima namijenjenim informiranju pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj u 2022. godini* predsjednik Savjeta uvodno je izložio kako se svih prethodnih godina naglasak stavlja na brojanje minuta prikazanog sadržaja, a njegov je osobni stav za koji se nada da je i stav Savjeta, kako se prednost treba dati kvaliteti u odnosu na kvantitetu.

Iz Izvješća za 2022. godinu proizlazi kako je Hrvatska televizija u 2022. godini objavila 6388,56 minuta sadržaja namijenjenog pripadnicima nacionalnih manjina, što čini 1,22 % ukupnog emitiranog programa.

Predsjednik Savjeta konstatirao je kako se u odnosu na 2021. godinu (zastupljenost 0,99 %) primjećuje porast zastupljenosti manjina u emitiranim programima (za 23 %), a koji se može u najvećem dijelu pripisati poprilično visokom porastu sadržaja dostupnih putem multimedijске usluge HRTi (porast od 321 %), te povećanju minuta prijenosa za 50 %. Minutaža dnevnog informativnog televizijskog programa u 2022. godini veća je za 14 minuta odnosno za 4% u odnosu na 2021. godinu. Program Radio Sljemeđa u 2022. godini sudjelovao je u minutaži informativnog sadržaja sa 2071 minutom (34 sata i 31 minuta) za razliku od 2021. godine kada u izvješću nije bio prikazan. S druge strane ukazao je na smanjenje minutaže emitiranja specijaliziranih manjinskih emisija Prizme i Manjinskog mozaika.

Zatražio je ukoliko je to moguće da se od iduće godine u izvješće uz minutažu doda i parametar gledanosti koji je neophodan za ocjenu kvalitete emitiranog sadržaja. Posebice je apelirao je na otvorenu, dvosmjernu, aktivnu suradnju i komunikaciju jer HRT-a ima nezaobilaznu i jako bitnu ulogu kada je riječ o programima kulturne autonomije i aktivnostima nacionalnih manjina. Potom se referirao na novoosnovanu redakciju nacionalnih manjina i zahvalio se predstavnicima HRT-a na njenoj realizaciji koja je rezultat dugogodišnje međusobne suradnje. Ukazao je kako bi ju trebalo ekipirati te razmisliti o broju zaposlenih i njihovom povećanju. Također se osvrnuo i na aktualni problem po pitanju opreme neophodne za praćenje manjinskih događanja. Kao primjer naveo je da ekipi redakcije *Prizma* zna u datom trenutku nedostajati kamera ili se ispostavi neki drugi tehnički razlog koji ju prijeći u izlasku na teren kako bi mogla kvalitetno popratiti neko događanje.

Ponovio se i naglasio kako je za njegovanje još uspješnije i perspektivnije suradnje putem otvorene komunikacije, dogovora i dalnjih razgovora jer HRT-a je manjinama prozor u svijet. Na taj način i većinsko stanovništvo uviđa koliko je bogatstvo i doprinos kulturne autonomije nacionalnih manjina i manjinskog svijeta. Savjet sufinancira programe kulturne autonomije nacionalnih manjina sredstvima iz Državnog proračuna i javnim emitiranjem sadržaja s kulturnih manifestacija te drugih programa i događanja postiže se još veća transparentnost glede utroška dodijeljenih sredstava.

Glavni Ravnatelj HRT-a uvodno se zahvalio na pozivu i predstavio svoje suradnike te pozdravio sve prisutne. Izrazio je zadovoljstvo time što je uočen svojevrstan napredak u programu, temama i načinu pokrivanja programa za nacionalne manjine. HRT-a u sklopu svoje misije i zadaće javnu obvezu informiranja pripadnika nacionalnih manjina shvaća vrlo ozbiljno i tome se posvećuje prilično vremena, promišljanja i resursa. Prihvaćaju se sugestije upućene po pitanju minuta u

odnosu na kvalitetu sadržaja. U svom radu vezani su zakonom i ugovorom koji HRT-a sklapa s Vladom Republike Hrvatske kojim su propisane kvantitativne metode mjerenja sadržaja. Riječ je o zastarjelom modelu medijskog planiranja i iz tog razloga se broje minute. Struka i uprava zagovaraju promjenu zakonske regulative koja bi omogućila planiranje više u smjeru kvalitete nego li kvantitete jer su se vremena promijenila pa tako i medijski svijet. Kao i zahtjevi gledatelja koji sve manje sjede ispred linearne televizije i sve češće sami biraju vrijeme kada i gdje će gledati neki sadržaj. U ovom trenutku nemaju zakonsku mogućnost ne brojati minute ili ne planirati po linearnom principu. U konstantnom su dijalogu s zakonodavcem koji je popraćen novim idejama i stoga se nadaju promjeni.

Vezano uz resurse HRT-a je u zadnjih petnaest godina drastično povećala količine proizvodnje sadržaja programa te broj preuzetih ugovornih obveza a istovremeno nije povećala resurse. Iz tog razloga često su primorani birati uredničke prioritete i koje događaje će popratiti jer nemaju neograničene resurse pa tako ni dovoljan broj kamera. Urednici se trude i informiraju ih o događajima koje bi trebalo popratiti ali zbog nedostatka resursa učestalo su primorani birati prioritete i s time se već duže vrijeme suočavaju. Iznio je podatak da je u 2022. godini HRT-a emitirala 2563,00 radijske i televizijske emisije koje se bave manjinskim temama ili informiranjem pripadnika nacionalnih manjina. Službe praćenja ostvarivanja programskog sadržaja dodatno su zabilježile i oko 1200,00 priloga koji su povezani s manjinskim temama a emitirani su u nekim drugim informativnim emisijama, te 36 dokumentaraca i igranih filmova s manjinskim temama. A ostvareno je i 16 izravnih prijenosa prije svega religijskog sadržaja vezano uz manjine i Dan sjećanja na žrtve iz Drugog svjetskog rata.

Na webu je emitirano 300 minuta emisije za djecu pripadnike romske nacionalne manjine na njihovom jeziku. Nastavljen je i *Projekt Drugi* na mrežnoj stranici <https://skolski.hrt.hr/> na koju su upućeni svi sudionici obveznog sustava i nevladine udruge gdje se tematiziraju nacionalne i vjerske manjine s ciljem upoznavanja djece većinskog stanovništva s ulogom i položajem manjina. Na mrežnoj stranici <https://vijesti.hrt.hr/manjine> dostupna je rubrika manjine gdje se redovito objavljaju aktualnosti vezane uz pripadnike nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Osvrnuo se na sporije ekipiranje manjinske redakcije s obzirom da je HRT-a prošle godine proveo proces pripreme reorganizacije ustroja koji je prošao sve instancije odlučivanja i stupit će na snagu s prvi siječnja iduće godine. Vjeruje kako će HRT-a neovisno o finansijskim izazovima koji su ispred njih ipak uspjeti ekipirati redakciju na obostrano zadovoljstvo. U nadi da će se kroz naredni period donijeti novi zakon koji će biti adekvatnije prilagođen novom medijskom svijetu i izazovima koji ga prate.

Potpredsjednik Savjeta Vladimir Ham izrazio je zadovoljstvo pozitivnim pomacima koji su postignuti tijekom dugogodišnje suradnje. Pohvalio je rad HRT-a posebno redakcije *Prizma* kao i ekipu radijske emisije *Multikultura*. Uz prijedlog da pitanja za manjine na terenu i općenito poprate po mogućnosti ljudi koji se inače bave tom tematikom kako bi prilozi bili što kvalitetniji. Apelirao je i na nova ulaganja u tehničku podršku posebice po pitanju broja raspoloživih kamera radi što efikasnije vremenske popraćenosti događanja i na uključivanje područnih redakcija.

Članica Savjeta saborska zastupnica Ermina Lekaj Prljaskaj osvrnula se na nedovoljan broj emisija koji se bave pitanjima nacionalnih manjina. Smatra da je *Prizma* nedovoljno popraćena zbog termina u kojem se prikazuje. Predložila je uključivanje više manjinskih tema i u druge emisije kao primjer navela je sportska postignuća pripadnika nacionalnih manjina koji ponosno predstavljaju i brane boje Republike Hrvatske čiji su ponosni građani a s druge strane se ponose i pripadnošću određenoj nacionalnoj manjini.

Rahela Štefanović, glavna urednica programa HTV 1, HTV 2, HTV 3, HTV 4 i Međunarodnog televizijskog programskog Kanala istaknula je težnju za sve većom integracijom pitanja pripadnika nacionalnih manjina u emisijama za opću populaciju. Naglasila je kako se oni iz pozicije novinara nastoje sve više putem radionica, na koje se pozivaju svi novinari HRT-a, educirati općenito o izvještavanju te među ostalim i o pitanjima s područja nacionalnih manjina. Iznijela je podatak kako su u tijeku pregovori povodomigrane seriju koja karakterizira mentalno zdravlje mladih a jedna od glavnih uloga trebala bi biti uloga predstavnika nacionalnih manjina u Hrvatskoj. Naglasila je kako se trude u svim emisijama za opću populaciju što je moguće češće i više prikazivati čim reprezentativnije primjere predstavnika nacionalnih manjina. U pogledu načina kako jedan javni servis treba prikazivati teme vezane uz pripadnike nacionalnih manjina navela je uspješan primjer iz prakse popodnevnu emisiju *Kod nas doma* prikazanu ove jeseni u kojoj je HRT-a ugostila djevojku Severinu predstavnici romske nacionalne manjine. Emisija je oborila sve rekorde gledanosti na društvenim mrežama.

Član Savjeta saborski zastupnik Furio Radin obratio se prisutnima općenito u širem kontekstu s obzirom da su zastupnici nacionalnih manjina dio politike. Referirao se na odnos koji HRT-a ima prema politici. Dotaknuo se činjenice kako sad egzistiraju četiri programa HRT-a a to utječe na informiranost općenito pa tako i na informiranost vezano za manjinske teme. Konkretno smatra da svi mediji doprinose tome da politika ne bude u pozitivnom fokusu populacije. Trend je da se mediji bave negativnim stvarima a treba se usmjeriti na pozitivno i ne težiti programima koji se ponavljaju. Smatra da se HRT-a treba za razliku od drugih komercijalnih televizija baviti javnošću i afirmacijom politike kao jednog od najplemenitijih područja interesa usmijerenih na druge. Referirao se na dana obećanja da će *Radio Rijeka* i *Radio Pula* imati manjinske redakcije što do danas nije ispunjeno.

Članica Savjeta saborska zastupnica Dragana Jeckov osvrnula se na 99. sjednicu Savjeta na kojoj je postignut dogovor Savjeta i predstavnika HRT-a kako je neophodno pronaći novi efikasniji način izrade izvješća kako bi se konačno uskladili u pogledu parametara i načina izračuna minutaže. Predmetno izvješće izrađeno je prema novom načinu. Međutim koristi priliku da članove Savjeta podsjeti na činjenicu koja im ne ide u prilog. U 2019. godini od ukupno emitiranog programa postignuta je gledanost 1,079 %, u 2020. godini 1,045 %, a u 2021. godini 0,99 % uočena je tendencija smanjenja. Prema novom izračunu proizlazi da su pripadnici nacionalnih manjina bolje zastupljeni u 2022. godini. Da li je uistinu postignuta bolja zastupljenost ili pak nije smatra da je to tema o kojoj se može diskutirati ako se uzme u obzir da se u to ubraja i gostovanje pripadnika nacionalnih manjina u emisiji Romana Bolkovića *1 NA 1* ili *Regionalnom dnevniku* ili *Kod nas doma*, koju je emisiju uz *Labirint* pohvalila. Javlja se vječita dilema da li je time zaista zadovoljena potreba nacionalnih manjina da budu zastupljene u javnom prostoru ili nije svakako je nešto o čemu bi se mogla povesti rasprava. Ukazuje kako je uočen dugogodišnji problem miješanja pojmova nacionalnih manjina i religijske pripadnosti. Pa su u tom smislu a kako proizlazi iz predmetnog izvješća povećane manjinske minute u koje su uračunate i minute iz emisija *Mir i dobro*, *Pozitivno* i *Zajedno u duhu*.

Time smatra da se radi o izmiješanosti nacionalne i religijske pripadnosti a što tako ne bi trebalo biti. Ukažala kako govor mržnje, povijesni revizionizam i sve prateće negativne pojave u hrvatskom društvu nisu zaobišli ni 2022. godinu naročito kada su u pitanju Srbi i Romi. Glede sastanaka s predstavnicima HRT-a ukažala je kako su zamrli i u 2022. godini nije održan niti jedan sastanak. Smatra da su za to u jednoj mjeri krivi i zastupnici nacionalnih manjina jer ih nisu inicirali. Osnovna zadaća i tema kojom su se bavili na prethodnim sastancima s HRT-om bilo je osnivanje manjinske redakcije. Glede njenog osnivanja naglasila je kako se radi o očitom zadovoljenju forme te je učinjena svojevrsna preraspodjela poslova i nikako nije dobivena ona kvaliteta koja se očekivala i za koju su se zalagali. A to je povećanje broja novinara i korištenje regionalnih redakcija koje su oformile nacionalne manjine smatrajući to načinom da se prisutnost i vidljivost nacionalnih manjina u medijskom prostoru poveća. Sugestije i prijedlozi manjinskih predstavnika na prijedlog ugovora o radu između HRT-a i Vlade nisu prihvaćeni ili su marginalni. Pohvalila je emisiju za djecu *Zoomeri - Portret mladih pripadnika nacionalnih manjina* - što je imalo odjeka. Kada je u pitanju srpska nacionalna manjina osvrnula se kako se pet minuta odnosilo na reportažu s nastave srpskog jezika i kulture koja je pokrenuta u Zagrebu. Uz koju činjenicu je ukažala kako ima prilično tema kada je u pitanju manjinsko obrazovanje i trebalo bi bih bolje popratiti. Pohvalila je rad emisije *Prizma* i rad urednice Danijele Draštate. Što se tiče manjka kamera i odgovarajućeg kadra već je u više navrata izjavila kako su otvoreni za suradnju na veće zadovoljstvo svih. Završno je pohvalila radijski program i ekipu te im se zahvalila na suradnji i radu.

Član Savjeta, saborski zastupnik i predsjednik Kluba zastupnika nacionalnih manjina Vladimir Bilek pohvalio je otvoreni dijalog Savjeta i HRT-a oko određenih pitanja za koji smatra da je zastao u određenom trenutku. Savjet je čekao na konkretni rezultat vezano za osnivanje redakcije za nacionalne manjine imajući u vidu da je za to potrebno izvjesno vrijeme s obzirom na zatečenu problematiku. Kao predsjednik u ime Kluba zastupnika nacionalnih manjina, a nastavno i na izjave predsjednika Savjeta, rekao je kako su njihova vrata otvorena za suradnju i postizanje pozitivnih rješenja te da nisu usmjereni isključivo na kritike već su spremni izaći u susret HRT-i osim sa savjetima i s konkretnim prijedlozima i rješenjima.

Vrijeme je za nastavak otvorene suradnje i to ne samo kako bi se poboljšala zastupljenost proizvedenog programa namijenjenog pripadnicima nacionalnih manjina u smislu povećanja broja minuta koje su uredno obuhvaćene predmetnim izvješćem već i kvaliteta kao i vidljivost obrazovnog i multikulturalnog programa. HRT-i kao javnom servisu žele pružiti podršku kroz način postizanja poboljšanja. Pohvalio je rad redakcije *Prizma*, te svih multikulturalnih programa kao i *Manjinskog mozaika*. Zahvalio se urednicima na tome što odgovorno i kvalitetno rade svoj posao. Svestan je da su ograničeni objektivnim razlozima kao po pitanju mogućnosti korištenja kamere, minutaže i sl. U tekućoj godini pohvalio je i zahvalio se na koordinaciji oko suradnje sa redakcijom emisije *Dobro jutro Hrvatska* i drugih. Vezano za izvješće HRT-a za 2022. godinu Klub zastupnika nacionalnih manjina imao je sjednicu na kojoj se raspravljalo o programima, minutaži kao i o terminima prikazivanja emisija. Konkretno zaprimili su prigovor vezano za termin prikazivanja emisije *Prizma* koji su pisanim putem proslijedili HRT-u. Zaključno je pohvalio rad manjinskih emisija smatra da su sve manjinske teme kao i problematika s kojom se susreću u svakodnevnički na terenu odlično zastupljene i prikazane. Emisije izvrsno informiraju uz promicanje kvalitetnog dijaloga i suživota.

Zaključno je ponovio kako su HRT-u uz otvorena vrata Savjeta i vrata Kluba otvorena za dijalog te je predložio usklađivanje termina kroz naredni period radi održavanja radnog sastanka kako bi se u suradnji s predstavnicima HRT-a iznjedrio još kvalitetniji program.

Pomoćnik Glavnog ravnatelja Renato Kunić suglasan je povodom zaključaka o potrebi redovitog održavanja radnih sastanaka Savjeta i HRT-a u narednom periodu i preuzeo odgovornost za njihov zastoj. Referirajući se na navode člana Savjeta gospodina Furia Radina istaknuo je neospornu činjenicu da se upravo HRT-a u najvećoj mjeri bavi javnim sadržajima. Glede veće zastupljenosti manjinskih tema u drugim emisijama ukazao je kako je pobrojano oko 1200,00 priloga u sadržajima drugih programa koji nisu striktno manjinski tipa emisije *Prizma* i sl., a tendencija je konstantna da se HRT-a bavi manjinskim pitanjima i kroz druge programe. Dok se po pitanju edukacije novinara apsolutno slaže s prethodno iznesenim jer se osobno kao početnik specijalizirao, a dopisništvo broji mali broj novinara dok je tema odnosno događaja poprilično, pa je teško kategorizirati da će se pojedini novinar baviti samo određenim temama. U pogledu suradnje s vanjskim produkcijama HRT-a je za suradnju ali trebaju među sobom jasno definirati kakva bi ona bila i pod kojim uvjetima bi se odvijala. Napomenuo je kako se određeni materijal ne može samo tako fizički preuzeti i emitirati bez uredničke kontrole i nadzora. Urednici su vezani zakonskim odredbama u svom djelu poslovanja za koji odgovaraju. HRT-a ima vanjske produkcije koje su zakonski određene i odnose na neke dramske, filmske i sl. sadržaje. A što se tiče informativnih i sličnih sadržaja dosad nisu prakticirali vanjsku suradnju ali svakako su otvoreni za razgovor da se vidi pod kojim uvjetima bi se to moglo realizirati. Uz prijedlog da se donese pravilnik temeljem kojeg bi se takva suradnja odvijala te da se utvrdi obveza i način podmirenja troškova.

Član Savjeta Furio Radin pohvalio je suradnju po pitanju vanjske produkcije dokumentarnog filma „*Novo kino Buje*“ i naveo ga kao primjer učinkovite suradnje.

Pomoćnik Glavnog Ravnatelja Renato Kunić se složio s time i rekao kako je taj film za HRT-u napravila vanjska produkcija. A odabran je na temelju javnog poziva za vanjske produkcije. HRT-a je sufinancirala taj film s 95 % sredstava a vanjska produkcija s 5%. Potom je naveo kako se nažalost sve manje i manje takvih sadržaja prijavljuje na javni poziv zbog nedostatka odgovarajućih tematika a s druge strane HRT-a je obvezna po zakonu utrošiti 15 % sredstava iz svog budžeta na sadržaje iz vanjske produkcije. Žao mu je da pripadnici manjina nemaju više takvog produksijskog sadržaja.

Na prijedlog člana Savjeta Furia Radina predsjednik Savjeta složio se kako bi bilo uputno da se kroz naredni period sastanu članovi Savjeta i porazgovaraju o eventualnoj izradi analize vezano za popraćenost manjinskih tema od strane privatnih televizija i radija kako kroz manjinske programe tako i kroz druge programe s ciljem da se poveća zastupljenost uz prilagodbu modernim vremenima.

Potpredsjednik Savjeta Vladimir Ham se nadovezao i predložio da se preko Vijeća za elektroničke medije koji prati i financira poticaj pluralizma zatraži izvješće koji su programi poticani iz tih sredstava kako se ne bi dogodilo da regije u kojima žive pripadnici nacionalnih manjina i koje za produkciju manjinskog sadržaja dobivaju poticajna sredstva za pluralizam od države ne pozivaju pripadnike manjina da sudjeluju u emisijama.

Rasprava je zaokružena konstatacijom kako će se u narednom periodu radi postizanja pozitivnih rješenja nastaviti suradnja Savjeta i predstavnika HRT-a putem radnih sastanaka.

Po okončanju rasprave predsjednik Savjeta predložio je usvajanje, *Izvješća Hrvatske radiotelevizije o proizvedenim, suproizvedenim i objavljenim programima namijenjenim informiranju pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj u 2022. godine*, koje je potom jednoglasno usvojeno.

Izvješće je usvojeno uz kratki rezime kako će Savjet zbog još uvijek nedovoljne zastupljenosti programa namijenjenog pripadnicima nacionalnih manjina u cijelokupnom programu HRT-a, u suradnji s predstavnicima HRT-a uložiti dodatan angažman, kako bi se u narednom periodu ostvario trend rasta medijske pozornosti kada su u pitanju manjinske teme. A sve s ciljem poboljšanja postojećeg stanja i aktivnih pomaka nabolje u smislu kvalitete emitiranog sadržaja koji će sigurno doprinijeti porastu gledanosti.

Ad 2.) i Ad 3.)

U okviru 2. i 3. točke dnevnog reda predsjednik Savjeta predstavio je Prijedlog odluke o imenovanju Komisije za otvaranje prijava prijedloga programa pristiglih na Javni poziv za 2024. godinu i Prijedlog odluke o imenovanju Povjerenstva za raspodjelu sredstava udrugama i ustanovama nacionalnih manjina za 2024. godinu

Upoznao je članove Savjeta i ostale prisutne kako je Stručna služba Savjeta u pripremi objave u službenom glasilu Republike Hrvatske u Narodnim Novinama Javnog poziva, udrugama i ustanovama nacionalnih manjina za predlaganje programa za ostvarivanje kulturne autonomije iz područja informiranja, izdavaštva, kulturnog amaterizma i kulturnih manifestacija, programa koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma i ugovora, koji će se sufinancirati sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske u 2024. godini.

U okviru informacije o Javnom pozivu članovima Savjeta priopćena je i vijest kako će se u organizaciji Savjeta 7. prosinca 2023. godine u prostorijama Novinarskog doma u Zagrebu održati edukativni Seminar o *interaktivnom načinu prijava programa kulturne autonomije nacionalnih manjina putem interneta za 2024. godinu i godišnji izvještaji o ostvarivanju programa i utrošku sredstava iz Državnog proračuna za 2023. godinu*. Također je iskoristio priliku da najavi kako će tijekom naredne 2024. proračunske godine Savjet donijeti nove Kriterije kojima će se izmijeniti i/ili dopuniti one odredbe koje treba prilagoditi novim tržišnim vrijednostima i ekonomskim promjenama s obzirom da su zastarjele imajući u vidu da su prvotni Kriteriji doneseni u 2016. godini, uz Dopunu iz 2020. godine i Izmjenu iz 2022. godine. S time da će novi Kriteriji biti u primjeni tek za javni poziv koji će Savjet raspisati za 2025. godinu.

Uvodno predsjednik Savjeta i predstojnik Stručne službe Savjeta istaknuo je kako na mjesto zamjenice predstojnika Stručne službe Savjeta raspoređena kolegica Ida Balić koja je obnašala dužnost savjetnice. Na mjesto savjetnice u Stručnoj službi Savjeta raspoređena je nova kolegica Mihaela Tešić.

Sastav Komisije čine četiri službenice Stručne službe Savjeta Ida Balić, zamjenica predstojnika Stručne službe Savjeta, Mihaela Tešić, savjetnica u Stručnoj službi, Zdenka Omrčen, viša stručna referentica i Jasna Bogdanić, administrativna tajnica. Glavno zaduženje Komisije je otvaranje pristiglih prijava programa, a potom prosljeđivanje pravodobnih i potpunih prijava na daljnje postupanje Povjerenstvu. Dakle, Komisija administrativno obrađuje prijave programa koje udruge i ustanove nacionalnih manjina vrše putem interneta preko službene aplikacije dostupne na mrežnoj stranici Savjeta.

Na temelju članka 36. stavka 10. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina („Narodne novine“, broj 155/02, 47/10, 80/10, 93/11-1981 Odluka Ustavnog suda i 93/11-1982 Odluka Ustavnog suda), članka 8. Statuta Savjeta za nacionalne manjine („Narodne novine“, broj 106/03) i članka 3. Kriterija, Savjet je jednoglasno donio Odluku o imenovanju Komisije za otvaranje prijava prijedloga programa pristiglih na javni poziv za 2024. godinu.

Na temelju članka 36. stavka 10. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, članka 8. Statuta Savjeta za nacionalne manjine i članka 2. Kriterija, Savjet je jednoglasno (uz izuzeće o glasanju članica Savjeta koje su u sastavu Povjerenstva) donio Odluku o imenovanju Povjerenstva za raspodjelu sredstava udrugama i ustanovama nacionalnih manjina za 2024. godinu.

Povjerenstvo je osnovano kao stručna radna skupina ovlaštena za vrednovanje predloženih programa. Sastavljen je od stručnih osoba iz područja informiranja i izdavaštva, kulturnog amaterizma i kulturnih manifestacija odnosno od dva člana Savjeta i tri vanjska člana. Sastav Povjerenstva čine voditeljica Branka Baksa, članica Savjeta i tri članice Zorica Velinovska, članica Savjeta, Irena Kregar Šegota, načelnica Sektora za razvoj kulture i umjetnosti, Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, Katarina Bušić, muzejska savjetnica u Etnografskom muzeju Zagreb i Jelka Vukobratović, zamjenica pročelnice Odsjeka za muzikologiju, Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu.

Glavna zadaća Povjerenstva je pripremiti Prijedlog odluke o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina u 2024. godini.

Ad 4.)

Stručna služba Savjeta zaprimila je ukupno šest (6) zamolbi od strane šest (6) udruga i ustanova nacionalnih manjina od kojih su četiri (4) zahtjeva za prenamjenu a dvije (2) su zamolbe. Jedna se odnosi na produženje roka izdavanja monografije, a druga na molbu za smanjenje broja izdanja.

Zamolbe odnosno zahtjevi udruga i ustanova nacionalnih manjina za preraspodjelu sredstava u okviru doznačenih sredstava temeljem Odluke o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina u 2023. godini o kojima se odlučivalo na sjednici podnesene su od strane sljedećih udruga:

1. EDIT Rijeka novinsko – izdavačka ustanova, Rijeka,
2. Nacionalna zajednica Crnogoraca Hrvatske, Zagreb,
3. SABAH - Sabor Bošnjačkih asocijacija Hrvatske,
4. Savez Slovaka za Maticu slovačku Lipovljani,
5. Slovenski dom – Kulturno prosvjetno društvo „Bazovica“, Rijeka i
6. Slovensko kulturno društvo „Lipa“ – Zadar, Zadar.

Predsjednik Savjeta iznio je prijedloge odluka povodom ponesenih zamolbi/zahtjeva udruga i ustanova nacionalnih manjina. Od šest (6) prijedloga odluka njih šest (6) usvojeno je jednoglasno. Uz napomenu kako su se u svrhu pravilnog upravljanja situacijom sukoba interesa i zaštite vlastite vjerodostojnosti i nepristranosti, saborski zastupnici koji su članovi Savjeta suzdržali od rasprave o zahtjevima i dokumentaciji udruge s kojom su interesno povezani, kao i drugih udruga iste nacionalne manjine.

Temeljem odredbe članka 35. stavka 4. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, Odluke o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina u 2023. godini („Narodne novine“, broj 42/23) i odredbi Kriterija Savjet je donio sljedeće odluke povodom podnesenih zamolbi odnosno zahtjeva udruga:

1. Udrizi EDIT Rijeka novinsko - izdavačka ustanova, Rijeka odobrava se prenamjena sredstava, na način da od ukupnih sredstava u iznosu od 110.000 EUR doznačenih za realizaciju programa informiranja „Panorama“, dio sredstava u iznosu od 20.000 EUR, upotrijebi za realizaciju programa informiranja „La voce del popolo“.

U okviru Odluke o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina u 2023. udruzi se odobrava utrošak sredstava za programe informiranja prema sljedećem tabličnom prikazu:

Informiranje	
– Arcobaleno – brojeva: 10, 16,5 x 23 cm, 60 str., naklada: 920	27.700
– La Battana – brojeva: 4, 14,4 x 20,5 cm, 128 str., naklada: 1000	17.000
– La Voce del Popolo – brojeva: 300, 29 x 42 cm, 32 – 48 str. naklada: 1600	920.000
– Panorama – brojeva: 24, 20 x 28 cm, 60 str., naklada: 940	90.000
Ukupno EDIT Rijeka novinsko-izdavačka ustanova, Rijeka	1.054.700

2. Odobrava se udruzi Nacionalna zajednica Crnogoraca Hrvatske da sredstva u iznosu od 4.000 EUR doznačena za realizaciju programa izdavaštva "Integralni pluralizam" prenamijeni za realizaciju sljedećih programa izdavaštva:

- iznos od 2.000 EUR, za realizaciju programa izdavaštva „Branko Banjević – Glasovi (urednik Marko Špadijer), 13 x 21 cm, 500 str., naklada: 350“ i
- iznos od 2.000 EUR, za realizaciju programa izdavaštva „Osvrti Branka Banjevića (urednik Marko Špadijer), 13 x 21 cm, 320 str., naklada: 350“.

3. Iznimno se odobrava udruzi Sabor bošnjačkih asocijacija Hrvatske, Zagreb izdanje sedam (7) brojeva, informativnog lista „SABAH Info“ u 2023. godini umjesto dvanaest (12) brojeva, odobrenih Odlukom o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina u 2023. godini.

4. Iznimno se odobrava udruzi Matica slovačka Lipovljani produženje roka za realizaciju programa izdavaštva „Stota obljetnica Čehoslovačke besede u Lipovljanim“.

Udruga je dužna program realizirati najkasnije do 1. ožujka 2024. godine.

Udruga je dužna sve utroške (računi i ostalo) koji su predviđeni i nastanu povodom realizacije programa izdavaštva sukladno Kriterijima prikazati i opravdati zaključno s 31. prosinca 2023. godine.

Udruga je sukladno Kriterijima u okviru godišnjeg izvješća za 2023. godinu dužna o realizaciji programa uredno podnijeti izvješće krovnoj udruzi Savezu Slovaka i Savjetu uz prilaganje odgovarajućih računa i druge dokumentacije.

5. Odobrava se udruzi Slovenski dom - Kulturno prosvjetno društvo Bazovica, Rijeka prenamjena, u okviru sredstava raspoređenih za programe kulturnih manifestacija Odlukom o rasporedu sredstava koja se u Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju za potrebe nacionalnih manjina u 2023. godini na način da:

- dio sredstava u iznosu od 2.066,35 EUR doznačenih za kulturnu manifestaciju „Izložbe i predavanja slovenskih autora“ utroši za realizaciju kulturne manifestacije „Obilježavanje 15. obljetnice kontinuiranog rada folklorne skupine društva – Hrvatski kulturni dom na Sušaku, Rijeka“ za koju je odobren iznos od 2.200 EUR.

6. Ne odobrava se, udruzi Slovensko kulturno društvo „Lipa“ Zadar, prenamjena sredstava na način da dio sredstva u iznosu od 147,52 EUR, koja su preostala od ukupno raspoređenih sredstava za programe kulturnih manifestacija za 2023. godinu, utroše na proslavu "Međunarodni dan ljudskih prava (Dan ljudskih prava)" predviđenu za 8. prosinca 2023. godine.

Vezano za sadržaj zamolbe pod točkom 3., kojom je zatraženo smanjenje broja izdanja informativnog lista, nakon provedene rasprave predsjednik Savjeta i članovi Savjeta usuglasili su se kako su do donošenja novih Kriterija udruge pri podnošenju zamolbe vezano za smanjenje broja izdanja odobrenih programa informiranja i izdavaštva dužne navesti opravdane razloge uz detaljno obrazloženje i dostavu odgovarajuće dokumentacije. Usvojen je i prijedlog da se u obavijesti udrugama povodom podnesenih prijava programa na Javni poziv za 2024. godinu da dodatna uputa vezano za racionalno planiranje broja izdanja.

Ad 5.)

Predsjednik Savjeta ukratko je izložio Prijedlog programa rada Savjeta za nacionalne manjine za 2024. godinu. Sukladno članku 4. Statuta Savjeta za nacionalne manjine („Narodne novine“, broj 106/03) Savjet je obvezan u okviru svoga djelokruga rada početkom godine donijeti godišnji Program rada, te ga objaviti u službenom glasilu Republike Hrvatske Narodnim novinama.

Prijedlog programa rada Savjeta za nacionalne manjine za 2024. godinu sadrži 24 aktivnosti koje Savjet obavlja u skladu sa Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina. Dakle program rada sadrži opći prikaz zadaća i poslova Savjeta u 2024. godini.

Na prijedlog saborskog zastupnika člana Savjeta Roberta Jankovicsa u Prijedlog programa rada Savjeta za nacionalne manjine u 2024. godini dodana je 25 aktivnost koja se referira na donošenje novih Kriterija financiranja i ugovaranja programa kulturne autonomije nacionalnih manjina i metodologije praćenja i vrednovanja financiranih programa koji će stupiti na snagu prije raspisivanja Javnog poziva udrugama i ustanovama nacionalnih manjina za predlaganje programa za ostvarivanje kulturne autonomije iz područja informiranja, izdavaštva, kulturnog amaterizma i kulturnih manifestacija, programa koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma i ugovora, koji će se sufincirati sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske u 2025. godini.

Predsjednik Savjeta predložio je usvajanje dopunjeno Prijedloga programa rada Savjeta za nacionalne manjine koji nakon predložene dopune sadrži 25 umjesto prvotno predloženih 24 aktivnosti. S obzirom da nije bilo još dodatnih prijedloga izmjena i/ili dopuna predsjednik Savjeta stavio je prijedlog programa na glasanje koji je potom jednoglasno usvojen.

Na temelju članka 36. stavka 8. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i članka 4. alineje 3. Statuta Savjeta za nacionalne manjine („Narodne novine“, broj 106/03), Savjet za nacionalne manjine jednoglasno je donio Program rada Savjeta za nacionalne manjine u 2024. godini.

Ad 6.)

Predsjednik Savjeta zaključno je upoznao članove Savjeta sa svojom inicijativom kako će u datom trenutku u prostorijama Savjeta u vidu stalne galerije udruge imati priliku izložiti umjetničke slike ispod kojih će biti naznačeno ime udruge, autor i godina nastanka. Slike bi i dalje bile u vlasništvu udruga tako da bi se njihov postav mogao i rotirati, a pri promjeni postava slike bi se vraćale udrugama.

Obrazložio je kako je Savjet posjećen od stane predstavnika stranih veleposlanstava, konzulata, ministarstava i drugih uvaženih predstavnika posebice iz manjinskog svijeta time se može na neposredan i slikovit način dodatno prezentirati

djelovanje manjinskih udruga. Provedba ove hvalevrijedne incijative predsjednika Savjeta izgledna je nakon što se kroz naredni period uspješno provede renovacija prostorija Savjeta.

Ujedno se osvrnuo na razgovor iz mjeseca kolovoza s gradonačelnikom Grada Zagreba Tomislavom Tomaševićem kada mu je predstavio svoju ideju o projektu *Parkovi nacionalnih manjina* koje kao takve nema nitijedan grad a doslovce se radi o provedbi projekta koji ne iziskuje nikakav trošak. Naime, predstavnici manjina donijeli bi sadnice iz matičnih zemalja određene nacionalne manjine. Radilo bi se o malim parkovima koje bi uredili krajobrazni arhitekti iz tih zemalja i bilo bi to na obostrano zadovoljstvo većinskog i manjinskog stanovništva. Međutim nije naišao na razumijevanje. Dao je inicijativu da se ideja pokuša realizirati preko onih jedinica i njihove samouprave koje tradicionalno gravitiraju manjinama ali s time da se prvotno ispitaju preduvjeti pa će se naknadno o tome odlučivati za što je dobio potporu svih članova Savjeta. Potom se referirao na pravnu osobnost predstavnika nacionalnih manjina i njihov osobni identifikacijski broj kao i činjenicu da odgovaraju svojom vlastitom imovinom koji problem je sve aktualniji. Za rješavanje se nužno obratiti nadležnom tijelu odnosno Ministarstvu financija i za taj prijedlog je dobio podršku članova Savjeta.

Potpredsjednik Savjeta Milan Vukelić pohvalio je rad predsjednika Savjeta i Stručne službe Savjeta posebno kada se uzme u obzir mali broj zaposlenih u odnosu na opseg posla i radne zadatke. Apelirao je ukoliko je moguće da članovi Savjeta dobiju službenu adresu elektroničke pošte.

Predsjednik Savjeta ukratko je objasnio kako su Savjet i Stručna služba Savjeta vezani pravnim i zakonskim odrednicama ali svakako će izvršiti provjeru s Uredom za opće poslove Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske i odgovarajućim službama glede tog upita.

Član Savjeta saborski zastupnik Boris Milošević osvrnuo se na priopćenje koje je Savjet dao na neprihvatljive grafite u gradu Splitu i pohvalio promptnu reakciju Savjeta. Zaključno je Savjet osudio svaki vid neprimjerenih i neprihvatljivih natpisa koje narušavaju vrijednosti mirnog suživota, tolerancije i međuljudskih odnosa na bilo kojem području Republike Hrvatske.

Zapisnik sastavila
savjetnica, Josipa Marković

KLASA: 022-03/23-02/08
URBROJ: 50438/03-24-05
Zagreb, 15. prosinca 2023.